

Spaanse verpleegkundigen in Nederland.

Een casestudy naar de integratie van twaalf
verpleegkundigen bij zorginstelling Archipel Zorggroep.

Onderzoeksrapportage

Naam: Arjen Klinkert

Datum: 28-6-2013

Studentnummer: 3862356

Stagebedrijf: SpainInterim

Stagebegeleiders: Laura Westers en Carlo Sohl

Eerste begeleider: Jaap Bos

Tweede begeleider: Marcel Hoogenboom

Voorwoord

Met de afronding van dit afstudeeronderzoek is ook mijn studententijd ten einde. In deze periode heb ik veel meegemaakt en veel geleerd. Dit geldt ook voor de tijd die ik met de uitvoering van dit onderzoek ben bezig geweest. Met de kennis die ik heb opgedaan, zijn er dingen waar ik nu van denk dat ik die anders had willen doen.

Toch ben ik erg trots op het eindresultaat. De resultaten van dit onderzoek kunnen op enige waarde geschat worden, en ik hoop dat het kan bijdragen aan het succes van interventies die in de toekomst plaats zullen vinden.

Tijdens dit onderzoek ben ik begeleid door Jaap Bos, die altijd op korte termijn beschikbaar was voor het beantwoorden van vragen of het houden van sparringsessies. Hetzelfde geldt voor Bernard Weicht, die mij veel kon vertellen over het onderzoeksveld, waardoor ik met een gerichte focus aan dit onderzoek kon werken.

Laura Westers en Carlo Sohl van SpainInterim hebben vanaf het eerste moment mij met veel enthousiasme en interesse begeleid, en er alles aan gedaan om mijn onderzoek te doen laten slagen. Hun betrokkenheid bij de interventie, alsmede mijn onderzoek, zal ik niet vergeten.

Andrea Welsink heeft met enorm veel enthousiasme, als tolk, meegewerkt aan het uitvoeren van de groepsinterviews. Door haar betrokken houding waren het zeer interessante en erg leuke bijeenkomsten.

Mijn intervisiegroep waar ik met Tessa, Denise, Eleanor en Willemijn deel van uitmaakte, heeft elkaar, en mij ook veel morele steun geboden om bij tegenslag toch door te zetten. Ik hoop daarom dat zij ook met een prettig gevoel op deze samenwerking terugkijken.

Iedereen die heeft meegewerkt aan interviews en aan dit onderzoek, deed dit met veel passie, omdat zij zich zeer bewust waren van de belangen die deze interventie voor iedere betrokkene heeft. Het is overduidelijk dat iedereen het beste met elkaar heeft voor gehad, en dat iedereen hoopt dat alle Spaanse verpleegkundigen hun doelen kunnen nastreven.

Graag wil ik iedereen hier van harte voor danken.

Arjen Klinkert

Utrecht, 28 juni 2013.

Samenvatting

Het doel van dit onderzoek is om het integratieproces van de Spaanse verpleegkundigen te analyseren, om zodoende te kunnen achterhalen wat betrokken organisaties kunnen doen dit proces te optimaliseren.

De enorme (jeugd)werkloosheid in Spanje laat jonge Spaanse verpleegkundigen geen keus, zij zullen over de grens moeten kijken voor werk. In Noord-Europa dreigt een groot personeelstekort in de zorg. Gemakshalve zou men kunnen stellen dat één plus één, twee is. SpainInterim is een bemiddelingsbureau dat Spaanse verpleegkundigen naar werk in de Nederlandse ouderenzorg bemiddeld. Het migratie,- en integratieproces blijkt echter een gecompliceerd proces te zijn.

In dit onderzoek wordt een casestudy gedaan naar een groep van twaalf verpleegkundigen die bij Archipel Zorggroep in Eindhoven werkzaam zijn. Deze kwalitatieve studie toont aan dat de Spaanse verpleegkundigen een aantal grote barrières te overbruggen hebben. Er zijn groepsinterviews gehouden met deze verpleegkundigen, maar er hebben ook interviews met leidinggevenden, beleidsmanagers, en medewerkers van SpainInterim plaatsgevonden. Het aanleren van een nieuwe taal, het werkzaam zijn binnen een andere bedrijfscultuur met andere werkzaamheden, en het leven binnen een heel andere samenleving met afwijkende regelgeving kan belemmeringen opleveren die het succes van de migratie kunnen bedreigen.

Dit onderzoek laat zien dat betrokken organisaties veel kunnen doen om de Spaanse verpleegkundigen een zo groot mogelijke kans op slagen in Nederland te geven. Het faciliteren van woonruimte, het regelen van een taalcursus, en ondersteuning bij het migratieproces zijn aanpassingsstrategieën die bij deze interventie zijn geïntroduceerd. Deze hebben belemmeringen niet volledig weg kunnen nemen, echter heeft het lotgenotencontact onder de Spaanse verpleegkundigen ervoor gezorgd dat zij beter konden omgaan met tegenslag in de eerste drie maanden. De Spaanse verpleegkundigen hebben alsnog op een succesvolle manier weten te integreren.

Inhoudsopgave

Voorwoord	p. 3
Samenvatting	p. 4
Inhoudsopgave	p. 5
1. Inleiding	
1.1 De economische crisis ontvluchten	p. 7
1.2 Global Nursing Care Chains	p. 7
1.3 De Europese aanpak	p. 9
1.4 Probleemstelling	p. 10
2. Theoretisch kader	
2.1 De Nederlandse casus	p. 12
2.2 De Spaanse casus	p. 14
2.3 De casus; Spaanse verpleegkundigen werkzaam bij Archipel Zorggroep	p. 15
2.4 Theoretische benadering	p. 17
2.5 Definities	p. 20
3. Onderzoeksopzet	
3.1 Onderzoeksvraag en deelvragen	p. 23
3.2 Hypothesen	p. 24
3.3 Onderzoeksmethoden	p. 25
3.4 Operationalisatie	p. 27
3.5 Data-analyse	p. 28
4. Resultaten	
4.1 Migratiemotieven	p. 30
4.2 Culturele ontheemding	p. 31
4.3 Marginalisering	p. 37
4.4 Discriminatie	p. 40
4.5 Aanpassingsstrategieën	p. 41
4.6 Verwachtingen	p. 48

5. Conclusie	
5.1 Eindconclusie	p. 51
5.2 Reflectie onderzoek	p. 53
5.3 Aanbevelingen	p. 54
6. Literatuurlijst	p. 56
7. Bijlagen	
7.1 Vragenlijst Spaanse verpleegkundigen	p. 59
7.2 Vragenlijst Leidinggevenden/managers zorg	p. 61
7.3 Vragenlijst Projectmanagers	p. 62
7.4 Vragenlijst Medewerkers SpainInterim	p. 64